

اسداله‌ی، قربانعلی، عباسعلی زاده، علی.
راهنما برای خانواده‌های بیماران مبتلا به
اسکیزوفرنیا. اصفهان: معاونت پژوهشی دانشگاه علوم
پزشکی و خدمات بهداشتی، درمانی اصفهان، ۲۳۵.۱۳۷۲
صفحه، ۳۰۰۰ ریال.

اسکیزوفرنیک روبرو شویم، خشم و پرخاشگری در
بیماران مبتلا به اسکیزوفرنیا و نحوه روبرو شدن با آن،
مواجهه با رفتارهای غیر عادی بیماران اسکیزوفرنیک،
نقش دارو در درمان اسکیزوفرنیا، اسکیزوفرنیا و تشکیل
گروه‌های همیاری، بازتوانی بیماران مبتلا به اسکیزوفرنیا،
پاسخ به سئوالات خانواده‌ها در مورد این بیماری.
مطالعه این کتاب را به همه روانپزشکان، روانشناسان
بالینی، مشاوران خانواده‌ها و خانواده‌هاییکه دارای بیمار
مبتلا به اسکیزوفرنیا هستند، توصیه می‌کنیم.

آنچه در این مجموعه آمده است، برنقش خانواده در
بازتوانی و کمک به بیماران مبتلا به اسکیزوفرنیا تأکید دارد.
این کتاب در ده فصل، روش مواجهه با مشکلات و
چگونگی برخورد خانواده‌ها با بیماران اسکیزوفرنیک را با
زبانی ساده، و با توجه به نیازهای فرهنگی جامعه ایرانی،
به شرح زیر آموزش می‌دهد:
اسکیزوفرنیا چیست؟ نیازهای بیمار مبتلا به اسکیزوفرنیا،
خانواده و اسکیزوفرنیا، چگونه با بدبینی بیمار

این کتاب برای مراقبت و توان بخشی بیماران مبتلا
به اسکیزوفرنیا در خانواده نوشته شده است. در مقدمه
مؤلفین کتاب چنین آمده است:

“در تاریخ روانپزشکی، روشهای گوناگونی جهت
کنترل و درمان این بیماران به کار رفته است. نخستین
وسایلی که برای درمان جنون ابداع شده بود، صندلی آرام
کننده نام داشت ... و یا بیمار را بر تخته‌ای می‌بستند، به
طوری که سر او به طرف خارج تخته باشد، آنگاه تخته را
به سرعت می‌تاباندند ... یا با ایجاد وحشت و شکنجه،
جریان تدریجی آب، تزریق سرم اسب و ... سعی در درمان
این بیماری داشتند. امروزه بیماری اسکیزوفرنیا با توجه به
همه عواملی که در ایجاد آن دخیل هستند درمان می‌شود.
مثلاً تجویز دارو یا شیوه‌های دیگر درمان فیزیکی، روان
درمانی که بیشتر به شکل حمایت از بیمار است، تقویت
رفتارهای مناسب، آموزش مهارت‌های اجتماعی، خانواده
درمانی و آموزش به خانواده از روشهای معمول درمان
بیماریهای روانی شمرده می‌شود.

بولهري، جعفر. بهداشت روان براي

كاردانهاي بهداشتي. تهران: نشر و تبليغ بشري. چاپ

دوم، ۱۳۷۳. ۱۰۰ صفحه، ۱۸۰۰ ريال.

تأليف و انتشار كتاب به زبان نسبتاً ساده و به دور از واژه‌هاي تخصصي و فني در مورد اصول اساسي روانپزشكي و روانشناسي يكي از روشهاي همگاني كردن بهداشت رواني و در جهت پيشگيري از بروز مشكلات رواني - رفتاري در خانواده و اجتماع است، ضمن آن كه راهنمايي مفيد براي سطوحی از دست اندركاران بهداشت رواني جامعه نيز می‌باشد. انتشار كتاب حاضر نيز در اين راستا و باهدف آشنایي بيشر كاركنان مراقبتهای بهداشتي، به ويژه كاردانهاي بهداشتي شاغل در مراكز بهداشتي - درمانی روستايی و شهری، مراقبين بهداشت مدارس و مانند آن نوشته شده است. كتاب شامل پيشگفتار و چند بخش زير عنوان بهداشت روان به عنوان بخشی از بهداشت عمومي، مغز و رفتار، بيماريهای رواني، ارتباط با بيمار، پسيكوها، صرع، نوروها، عقب ماندگی ذهني، مشكلات رفتاري دوران كودكي، آموزش بهداشت روان و وظايف كاردانهاي بهداشتي است.

از آنجا كه يكي از وظايف كاردانهاي بهداشتي سرپرستي بهورزان خانه‌هاي بهداشت روستايی است، و يكي از وظايف بهورزان در بسياری از روستاها به اجرا درآوردن برنامه بهداشت رواني است، در پيوست اين كتاب، كتابچه‌اي نيز زير عنوان بهداشت روان براي بهورزان آمده است كه به زبانی بسيار ساده‌تر از متن اصلي كتاب، نوشته شده است.

گريسون، ب، جلداتان، هوا، اددا، ب. واستكتي، گيل. وسواس. ترجمه دكتور امير هوشنگ مهديار. تهران: انتشارات رشد. ۱۳۷۳، ۱۷۶ صفحه. قيمت: ۲۸۰۰ ريال

این كتاب ترجمه‌ای است از:

Steketee, C. & Foa, E. B. (1985). "Obsessive Compulsive Disorder." In Barlow, David H. (Ed.). *Clinical Handbook of Psychological Disorders*. New York: The Guilford Press.

اختلال وسواس فكري - عملي توجه روز افزون متخصصين بهداشت رواني را به خود معطوف داشته است و طی سالهاي اخير نظريه‌هاي متعددی جهت تبیین اين اختلال پيچيده مطرح گردیده‌اند. موفق‌ترين اين نظريه‌ها آنهایی بوده‌اند كه به روشهاي درمانی مؤثر در مورد اين اختلال دست يافته و برانگيزنده پژوهشهاي متعدد در اين زمينه بوده‌اند. كتاب حاضر به بررسی و معرفی الگوي رفتاري در درمان اختلال مذکور پرداخته است. اين الگو در حال حاضر يكي از موفقترين روشهاي درمان اختلال وسواس فكري - عملي است. كتاب "وسواس" از ۹ فصل و ۱۲ پيوست ارزشمند تشكيل شده است. نخستين فصل اختلال وسواس فكري - عملي را به روشنی تعريف کرده و

تابلو بالینی آن را ارائه می‌کند. فصل دوم الگوهای نظری رفتاری و شناختی این بیماری و فصل سوم عوامل زیستی مربوطه را مرور می‌کند. در فصل بعدی شرح کوتاهی درباره روشهای درمانی مبتنی بر هر یک از این الگوها ارائه گردیده است. فصلهای ۵ تا ۸ به ارائه و آموزش گام به گام روش درمان رفتاری اختصاص دارند. در این فصلها روش ارزیابی اختلال و درمان آن، یک نمونه برنامه درمان موردی و مشکلاتی که ممکن است ضمن اجرای برنامه درمان رفتاری بروز کند و روش مقابله با آنها نیز بیان گردیده است. موضوع فصل آخر کتاب نتیجه گیری از فصول پیشین و جمع بندی آنهاست. پیوستهای این کتاب پرسشنامه‌ها و روشهای ارزیابی رایج در درمان رفتاری اختلال وسواس فکری - عملی را معرفی کرده و چند نمونه موردی از جلسات درمان این اختلال را ارائه می‌دهد.

روشهای ارزیابی معرفی شده در این کتاب عبارتند از:

۱) آزمون قرینه‌های حاکم بر احساس نیاز به انجام تشریفات وسواسی.

۲) پرسشنامه فکرها

۳) آزمون مواجهه وسواسی اجباری

۴) خودپای تشریفات وسواسی

۵) پرسشنامه وسواسی - اجباری مادزلی (MOC) که البته مترجم علاوه بر ۳۰ سؤال اصلی، ۳۰ سؤال دیگر هم که مطابق تجربه بالینی ایشان در ایران ارزش تشخیصی دارند به پرسشنامه مذکور افزوده‌اند.

سایر پیوستها عبارتند از یک راهنمای تنظیم برنامه درمانی برای بیماران، نمونه‌هایی از صحنه‌های مواجهه تخیلی و زنده برای بیماران مبتلا به این اختلال و بالاخره قوانین جلوگیری از پاسخ برای بیماران مبتلا به وسواس شستشو.

این کتاب هم به علت در برداشتن آخرین اطلاعات درباره بیماری وسواس و هم به خاطر ارائه روش رفتاری مشخص، آن هم به صورت عملی و گام به گام برای معالجه سرپایی این بیماری حایز اهمیت است امید است که ترجمه فارسی این کتاب بتواند خلاء موجود در این زمینه را برطرف ساخته، دست اندرکاران مسایل بهداشت روانی کشور را با نحوه برداشت رفتار درمانگران از این بیماری پیچیده، آزار دهنده و اسارت آور آشنا کند.

مینوچین، سالوادور. خانواده و خانواده درمانی.

برگردان: دکتر باقر فنایی. تهران: مؤسسه انتشارات

امیرکبیر. ۱۳۷۳، ۳۵۱ صفحه. قیمت ۴۴۰۰ ریال.

این کتاب ترجمه‌ای است از:

Minuchin, S. (1974). Families and family therapy. Cambridge, MA: Harvard University Press.

زمانی که برتالانفی^(۱) نظریه عمومی سیستمها را معرفی کرد، خود پیش بینی نمود که این نظریه در کلیه علوم از جمله علوم رفتاری جایگاه ویژه خود را خواهد یافت. سالوادور مینوچین نظریه پرداز خانواده درمانی ساختی^(۲) نیز از این نظریه متأثر است و به رویکردی سیستمی، ساختی و پویا در خانواده درمانی معتقد است. مینوچین اعتقاد دارد هر چیزی را باید در رابطه با سایر چیزها بررسی و تعریف کرد و این امر شامل انسان هم

Diagnostic and Statistical Manual of Mental Disorders (4th ed.). Washington, DC: Psychiatric Association. American

در چهار دهه گذشته، از زمانی که نخستین چاپ DSM در سال ۱۹۵۲ منتشر شد تا کنون، این طبقه بندی دستخوش تحولات زیادی شده است و همواره تجربه های پژوهشی و یافته های آزمایشی پایه این تغییرات بوده است. طبقه بندی DSM-IV بیش از هر طبقه بندی دیگر بیماری های روانی بر شواهد عینی و تجربی متکی است. چاپ آخر این کتاب نیز بر پایه جدیدترین یافته های علمی در زمینه علامت شناسی، سبب شناسی، همه گیر شناسی و پیش آگهی اختلالات روانی بنیاد گردیده است. با توجه به پر حجم بودن متن انگلیسی این اثر، مترجم تنها جداول ملاک های تشخیصی را به فارسی برگردانیده است و به این ترتیب کتاب به صورت راهنمای مختصر و مفیدی در آمده که روانپزشکان، روانشناسان و دانشجویان علاقمند به اختلالات روانی را در جریان جدیدترین تغییرات بوجود آمده در سیستم طبقه بندی DSM قرار می دهد.

DSM-IV ویژگی هایی دارد که استفاده از آن را در

کارهای عملی و علمی رونق می بخشد و یکی از این ویژگی ها استفاده از رویکردهای نظری گوناگون زیست شناختی، روان پوشی، شناختی، رفتاری، بین فردی و سیستم های خانوادگی است.

می شود. بیماری یا به بیان دیگر انسان بیمار، خارج از روابط خانوادگی و اجتماعی اش معنی ندارد چرا که کنش های هر فرد در محیط به کنش های سایر افراد و اعضای آن محیط بستگی دارد. البته خود فرد نیز بر محیط خویش تأثیر می گذارد. بنابراین در خانواده درمانی فرض بر این است که درمان بیماری هر فرد تنها از طریق دخالت در سیستمی که وی در آن زندگی می کند میسر است. کتاب حاضر به معرفی نظریه ساختی در خانواده درمانی پرداخته است. مینوچین در این کتاب که از دوازده فصل تشکیل شده است، با استفاده از مثال های گوناگون مفاهیم اصلی این نظریه را به روشنی مطرح کرده، اصطلاحات رایج در آن و روش درمان مربوطه را بیان می کند. با توجه به محدود بودن منابع خانواده درمانی در زبان فارسی و با توجه به مسلط بودن مترجم و پشتوانه تجربی ایشان در زمینه خانواده درمانی، خواندن این کتاب را که به زبانی ساده و روان ترجمه شده است به متخصصان و دانشجویان رشته های مربوطه توصیه می شود.

انجمن روانپزشکی آمریکا. طبقه بندی اختلالات روانی، DSM-IV.

برگردان: نصرت الله پورافکاری. تهران: انتشارات آزاده. ۱۳۷۳. ۲۲۴ صفحه. قیمت ۴۰۰۰ ریال.

این کتاب برگردان فشرده شده ای است از کتاب:

American Psychiatric Association (1994).

1-Bertalanffy

2-structural family therapy